

Trzynasta Międzynarodowa Olimpiada Lingwistyczna

Błagowgrad (Bułgaria), 20–24 lipca 2015

Rozwiązania zadań turnieju indywidualnego

Zadanie nr 1. nahuatl:

- 1: *cē*, 2: *ōme*, 3: *ēyi*, 4: *nāhui*;
- 5: *mācuilli*, 10: *mahtlactli*, 15: *caxtōlli*;

- $\alpha \times 20^\beta, 1 \leq \alpha \leq 5, 1 \leq \beta \leq 3$:

α
1: <i>ceM</i>
2: <i>ōm</i>
3: <i>yē</i>
4: <i>nāuh</i>
5: <i>mācuil</i>

20^β
20: <i>pōhualli</i>
400: <i>tzontli</i>
8000: <i>xiquipilli</i>

- 7: *chicōme*;
 - $\gamma + \delta, \left\{ \begin{array}{l} \gamma \in \{10, 15\}, 1 \leq \delta \leq 4 \\ \gamma = \alpha \times 20^\beta, 1 \leq \delta < 20^\beta \end{array} \right\}: \boxed{\gamma} \text{-oM-} \boxed{\delta}$,
- $$M = \begin{cases} m & \text{przed } m, p \text{ lub samogłoską;} \\ n & \text{w pozostałych przypadkach.} \end{cases}$$

arammba:

- 1: *ngám̄bi*, 2: *yànp̄aro*, 3: *yenówe*, 4: *asàr*, 5: *tambaroy*, 6: *nimbo*;
- $\alpha \times 6, 2 \leq \alpha \leq 5: \boxed{\alpha} \text{ tàxwo}$;
- $6^2 = 36: \text{fete}, 6^3 = 216: \text{tarumba}, 6^4 = 1296: \text{ndamno}, 6^5 = 7776: \text{weremeke}$;
- $\alpha \times 6^\beta, 2 \leq \beta: \boxed{\alpha} \boxed{6^\beta}$;
- $\alpha \times 6^\beta + \delta, 0 < \delta < 6^\beta: \boxed{\alpha \times 6^\beta} \boxed{\delta}$.

$\begin{array}{rcl} & 10+1 & 5 \times 20+10 \\ & 11 \times 10 & = 110 \end{array} \quad (1)$ $\begin{array}{rcl} & 1 \times 20 & 2 \times 20 \\ & 20 \times 2 & = 40 \end{array} \quad (2)$ $(a) \quad \begin{array}{rcl} 3 \times 20+(5+2) & 10+4 & 4 \times 20+1 \\ 67 & + 14 & = 81 \end{array} \quad (3)$ $\begin{array}{rcl} & & 5+2 \\ & & = 7 \end{array} \quad (4)$ $\begin{array}{rcl} 10+3 & 1 \times 20+(15+4) & \\ 13 \times 3 & = & 39 \end{array} \quad (5)$ $\begin{array}{rcl} & & 5 \times 3 \\ & & = 15 \end{array} \quad (6)$	$\begin{array}{rcl} & & 1+1 \\ & & = 1 \times 2 \end{array} \quad (7)$ $\begin{array}{rcl} & & 1+4 \\ & & = 5 \end{array} \quad (8)$ $\begin{array}{rcl} 2 \times 6 & 36+4 \times 6 & 2 \times 36 \\ 12 + & 60 & = 72 \end{array} \quad (9)$ $\begin{array}{rcl} & 3 \times 6 & 36+3 \times 6 \\ 3 \times 18 & = & 54 \end{array} \quad (10)$ $\begin{array}{rcl} & & 6 \times 36 \\ & & = 216 \end{array} \quad (11)$ $\begin{array}{rcl} & 2 \times 6 & 3 \times 6 \\ 6 + 12 & = & 18 \end{array} \quad (12)$
--	---

$$\begin{array}{r} 3 \times 400 + 4 \times 20 + (15 + 1) \\ 1296 \end{array} = 1296 \quad (13)$$

$$\begin{array}{r} 1 \times 400 + 1 \times 20 + (10 + 2) \\ 432 \end{array} = \begin{array}{r} 2 \times 216 \\ 432 \end{array} \quad (14)$$

$$\begin{array}{r} 1 \times 400 \\ 400 \end{array} = \begin{array}{r} 216 + 5 \times 36 + 4 \\ 400 \end{array} \quad (15)$$

$$\begin{array}{r} 1 \times 8000 \\ 8000 \end{array} = \begin{array}{r} 7776 + 216 + 6 + 2 \\ 8000 \end{array} \quad (16)$$

- (b)
- $42 = 2 \times 20 + 2$: *öm-pöhualli-om-öme*;
 - $494 = 1 \times 400 + 4 \times 20 + 10 + 4$: *cen-tzontli-on-näuh-pöhualli-om-mahtlactli-on-nähui*.
- (c)
- $43 = 36 + 6 + 1$: *fete nimbo ngámbi*;
 - $569 = 2 \times 216 + 3 \times 36 + 4 \times 6 + 5$: *yànparo tarumba yenówe fete asàr tàxwo tambaroy*.

Zadanie nr 2. Struktura formy czasownika:

- I.
- **me-**: formy twierdzące, czas teraźniejszy, tryb oznajmujący,
 - RDZEŃ,
 - **-pe** ‘rzeczywiście’, **-fe** ‘udawać’, **-f** ‘móc’, **-n** — bezokolicznik.
- W tej części słowa:
1. $C + -C > CəC$ (**de + -f + -n > de-f-ə-n**, **me- + bəb + -pe > me-bəb-ə-pe**).
 2. Akcent pada na ostatnią sylabę jeśli jest to sylaba zamknięta, inaczej na przedostatnią sylabę (**defən > defən**, **mešxepe > mešxépe**).
 3. $CéC(C)e > Cáč(C)e$ (**méšxe > mášxe**, **mešxépe > mešxápe**).

- II. **-xe** — l. mn., **-t** — czas przeszły, **-me** — tryb przypuszczający, **-qəm** — formy przeczące.

Odpowiedzi:

- (a)
zeqén	<i>gryźć</i>
medéf	<i>może szyć</i>
medáfe	<i>udaje, że szyje</i>
səfən	<i>móc płonąć</i>
meg^wəš'əʔe	<i>mówi</i>
mebáb	<i>leci</i>
- (b)
çentχ^wéfme	<i>jeśli może się ślizgać</i>
šxáfexeqəm	<i>nie udają, że jedzą</i>
bəbóft	<i>mógł (mogła) lecieć</i>
šxet	<i>jadł(a)</i>
ʔəg^wərəg^wəpeme	<i>jeśli rzeczywiście drży</i>

- (c) **mádexe** szyją
mebəbəfexe udają, że lecą
sópət rzeczywiście płonął (płonęła)
šxéfqəm nie może jeść
g^wəš'əʔexeme jeśli mówią
mežáqexe gryzą

Zadanie nr 3.

- (a) 1. Pierwszą literę pozostawić bez zmian.
 2. Usunąć *h* i *w*.
 3. Zastąpić wszystkie spółgłoski cyframi (Litery, których najczęstsza wymowa jest podobna, łączą się w grupy):

<i>bpu</i> (<i>f</i>)	<i>cgjkqs</i> (<i>xz</i>)	<i>dt</i>	<i>l</i>	<i>mn</i>	<i>r</i>
1	2	3	4	5	6

4. Dwie lub więcej jednakowe cyfry pod rząd skraca się do jednej.
 5. Usunąć wszystkie samogłoski (*a*, *e*, *i*, *o*, *u*, *y*).
 6. Zostawić tylko pierwsze trzy cyfry lub dopisać zera z prawej strony, aby długość kodu wynosiła jedną literę i trzy cyfry.
- (b) *Allaway*: A400, *Anderson*: A536, *Ashcombe*: A251, *Buckingham*: B252, *Chapman*: C155, *Colquhoun*: C425, *Evans*: E152, *Fairwright*: F623, *Kingscott*: K523, *Lewis*: L200, *Littlejohns*: L342, *Stanmore*: S356, *Stubbs*: S312, *Tocher*: T260, *Tonks*: T520, *Whytehead*: W330.
- (c) *Ferguson*: F622, *Fitzgerald*: F326, *Hamnett*: H530, *Keefe*: K100, *Maxwell*: M240, *Razey*: R200, *Shaw*: S000, *Upfield*: U143.

Zadanie nr 4. Reguły:

- Kolejność słów: V P (S/O); S/O P V Poss, V P Poss; S Poss.
- V = czasownik (czas przeszły → czas przyszły: *-bi* → *-ba*, \emptyset → *-jba*).
- S = podmiot (rzeczownik). Podmiot czasownika przechodniego otrzymuje końcówkę *-ni*.
- O = dopełnienie (rzeczownik).
- P = zaimki (podmiot + dopełnienie) + czas:
 - podmiot:
 - * 1 os. *ngV-*,
 - * 2 os. *nyV-*,
 - * 3 os. $\left\{ \begin{array}{l} \text{czasownik nieprzechodni: } gV- \\ \text{czasownik przechodni: } \left\{ \begin{array}{l} \text{rodzaj męski } gVnV- \\ \text{rodzaj żeński } ngVyV-; \end{array} \right. \end{array} \right.$
 - dopełnienie: 1 os. *-ngV*, 2 os. *-nyV*, 3 os. \emptyset ;

– V są samogłoskami (czas przeszły: *i, ..., i, a*; czas przyszły: *u, ..., u*).

- Poss = posiadane: $\left\{ \begin{array}{l} \text{'+' : } -ngu \\ \text{'-' : } -wa \end{array} \right\} \left\{ \begin{array}{l} \text{posiadający} \\ \text{rodzaj męski: } -ji \\ \text{rodzaj żeński: } -nya \end{array} \right\}$

- (a) 1. *Alayulujba nguyunyu bungmanyani.* Staruszka cię znajdzie.
2. *Yagu gininya.* On cię zostawił.
3. *Janji darrangguwaji.* Pies nie ma kija.
4. *Ngirra nya alanga.* Ty ukradłeś dziewczynę.
5. *Daguma nyinga.* Ty mnie uderzyłeś.
6. *Dirragbi ga balamurrungunya.* Ona skoczyła z włócznią.
- (b) 7. Ty mnie zostawisz. *Yagujba nyungu.*
8. Lekarz pospał. *Gulugbi ga ngunybulugi.*
9. Mężczyzna ucieknie z pieniędzmi. *Juwa gu bardba gijilulunguji.*
10. On ukradnie psa. *Ngirrajba gunu janji.*
11. Dziewczyna cię zobaczyła. *Ngajbi ngiyinya alangani.*

Zadanie nr 5.

- (a) $(\circ) \frac{\circ\circ}{\varpi} \frac{\circ\circ}{\varpi} \circ \frac{\circ\circ}{\varpi} \frac{\circ\circ}{\varpi}, \quad \left| \begin{array}{l} \circ = V (a, e, i, o, u) \\ \varpi = VV (aa, ee, ii, oo, uu) \end{array} \right.$

(b) 36.	war	is—maa—ciil	daa-	rood	×	
37.	dir mi-	yaad	wa-	daag-	taan	✓
38.	laba-	daad	ka	duu-	diye	✓
39.	ka jan-	na-daad	daa-	daa-	hiye	×
40.	adi-	ga i-	yo	deris-	kaa	✓
41.	diga-	xaar-	ka	mari-	yoo	✓
42.	ciid i-	yo doo-	lo di-	raac	×	
43.	noo-	ma kee-	neen	darka	×	
44.	ka-	yaa-	yaa mi-	yaan	×	
45.	wu-	kaa	dan-	qaa-	baan	✓